

PETROSÉNY és VIDÉKE

TÁRSADALMI, KÖZGAZDASÁGI és VEGYES TARTALMU HETILAP. — MEGJELENIK MINDEN VASÁRNAP REGGEL.

A lap előfizetési ára:

Negyedévre	1 frt	Egészévre	4 fr
Félévre	2 „	Egyes szám ára	10 kr

Felelős szerkesztő:

ZÁDORY KÁROLY.

Laptulajdonos:

FIGULI ANTAL.

A lap szellemi részét illető közlemények a „Petrosény és Vidéke” szerkesztőségéhez; az előfizetések pedig a kiadóhivatalhoz címzendők. — Hirdetések, valamint nyilvtéri közlemények mérsékelt áron számíthatnak.

Ös-lakóink.

Nem történelmi ismertetés a czélom, sem jogtörténeti elmélkedés. Benszülött öt-lakosaink foglalkozását, állampolgári funkcióját kívánom röviden vázolni.

Magyarország producer állam. Földmívelés és baromtenyésztés a fő foglalkozási ág s úgy az éghajlati mint a talajviszonyok az utóbbinak üzésére utalják az itteni törzslakosokat.

Egy fél század előtt lett felszabadítva a föld s megszüntetve a jobbágyság Magyarországon. Egy félszázad óta minden téren a haladás, a fejlődésnek oly arányu jelenségeivel találkozunk, hogy túlzás nélkül állíthatjuk, miszerint ezen idő alatt többet haladtunk, mint az előző ezer év alatt. De itt a Zsilvölgy térein még mindig régi nomád-élet elavult jelenségeivel találkozunk. Füstös, bűzös fakunyhókban tengődő emberek; az idő viszontagságai ellen nem védett csenevész jószágállomány.

Értelmes emberek vitatják, hogy az itteni viszonyok között sem a lakás, sem

a jószágtenyésztés tekintetében a helyzet megváltoztatni nem lehet. Szerintem ez téves állítás. A szegény földműves és pásztor nép nem lakhatik palotákban, de szegény házakban igen. És ilyeneket építhetnének maguknak itt, hol a kő és faanyag rendelkezésre áll.

„Der Mensch ist ein Gewohnheits-Thier,” Drasztikus német közmondás, de sok tekintetben igaz.

Öseink sátrakban laktak és csak a legszigorubb büntetéssel voltak arra kényszeríthetők, hogy házakban lakjanak. Végre megszokták s a legszegényebb munkás is legelső s legfőbb kötelességének tekinti egy házaeskat szerezni.

Román ajku testvéreink is hozzá szoknának ha enyhe, esetleg szigorubb rendszabályokkal kezdetlen rákényszeríthetnének, hogy házakat építsenek, mert jelenlegi lakhelyök minden, csak lakhelynek nem mondható.

Egészségügyi tekintetek megadják a jogcímet a beavatkozásra s emberbaráti szempontok pedig intézkedésre köteleznek.

A községi képviselőtestület alkothatna oly szabályrendeletet, mely az öt-lakosok építkezésének a viszonyok mérlegelésével helyes irányt szabna.

Lényeges a baromtenyésztés, mint egyedüli közgazdasági foglalkozása az öt-lakosoknak.

A délibábos róna beláthatlan pusztáiról eltűntek a gulyák és ménesek. Gabnát termelnek a síkság áldott téerein. A hegyi vidék lakói vannak arra hivatva, hogy jószágot tenyészessenek. Az itt divó rendszer annyira inpraktikus, hogy jövedelmesség szempontjából is minden bírálaton alul áll. Esőben, hóban, csikorgó hidegben a szabad ég alatt nyomorog a szegény állat s annyira elesigáztatik, hogy tavaszkor már emelgetni kell. Pedig itt van fa elég s nagyon könnyen lehetne színt vagy istálót összetákolni a jószágok részére. Itt is példát kellene mutatni s lehetetlen, hogy a káros rossz szokás meg ne változnék. Téves az az érvelés, hogy csak az apró hegyi szarvasmarhák tenyészthetők itt: A meglevő fajt is lehetne ne-

„PETROSÉNY és VIDEKE” TÁRCZÁJA.

Vesztett remény.

Volna lelked elszakadni tőlem?
Nem lágyít meg se fohász, se köny?
Most érzem csak, hogy mi vagy te nékem,
En bánatos édes gyönyöröm!

Rossz napodnak, bánatid tanúja:
Örömedhez ne legyen jogom?
Száműzötten, árván járjam újra
A világot, úgy mint egykoron?

Mi a vétkem?: Hogy eszem feldultat!
Mi a bűnöm? Hogy szerettelek!
Egész világ elítélhet, sujthat —
Elítélni, neked nem szabad.

Ha vétkeztem, te vagy bűnös társam.
Bűnhődöm kell? Bűnhődjél velem!
Oh engedd, hogy arcdra egyszer lássam,
Bocsásd meg; ha újra vétkezem!...

Sz. Gy.

A jó barát.

A külváros egyik barátságatlan utcáján halad egymagában Erzsike, a szép varró-leánya. Most szabadult a munkától; siet nagyon, anyja otthon fekszik betegen, várja leányát.

Hideg őszi szél seprí végig az utat; az a pár gáz-lámpa halottsárgára fest mindent, falat, kövezetet s az árnyalakok egymást kergetve vonulnak végig a falakon.

A lányka vékony gallérát mélyen nyakára húzza, nem fázik s mégis talán a félelem hidegét megboroztatja. Areza sapadt, mintha a bánat az ártatlan boldogságon nyert diadalát ott akarná bemutatni. Majd a sietés a halovány arczokat keresztül-kassul szeldeli piros sávkokkal.

Szeretne már otthon lenni. Félve tekint maga körül, talán keres valakit, a kivel nem szeretne találkozni.

Beteg anyja nem jöhetett eléje, hogy az édes védő szárnyak alatt nyugodtan térjen haza.

Befordult az utca-sarkon. A gyér világítás mellett feltűnik egy férfi-alak. Meleg őszi köpenybe rejtőzött, elegáns uri ember... de mintha közsényes lábait csak úgy vonná maga után. Szorgalmasan tekint jobbra, balra, keres valakit.

S mialatt kutató szemei felbojgatják a csendes utca minden szegletét, önfeledten elmélkedik.

A szél egy-egy szavát elkapja s megtörtén jutnak a közeledő lányka fülébe:

— Erre jön, itt kell elmennie... csinos lányka... csak lehetne a kis vadgalabbal okosan beszélni... csak egy biztató szó... egy ártatlan mosolyáért — mindenemet...

A lányka mindjárt megismerte az öreg házi urat, a vén gavallért, ki még most is a legszebb lánykák barátságát keresi.

Összerázkódott Erzsike. Valami sajátos érzés sügta, hogy kerülje ezt az embert. Mintha félt volna a találkozástól... pedig már nem kerülhetne ki.

A ház úr messziről üdvözölte. — Jó estét, kedves aranyos Erzsike, ... milyen váratlan szerencse! No meg engedi ugy-e, hogy vissza térek, elkísérem; ugy is késő van... egyedül...

— Oh kérem — szölt a kis leány — egyedül szoktam járni, mióta anyám beteg; de az ő jószágos areza mindig velem — szívembe vésvé... nem félek semmitől.

Mosolyogni akart, nem tudott. Megindultak együtt haza felé. Az új hold halvány, ködös areza savanykásan mosolygott le a két alakra, mintha az öreg gigerlét akarná kiesüfolni...

— Mondja csak drága Erzsike, miért olyan szomorú?... Hiszen meggyógyul kedves mamája... jó az Isten.

— De kérem — könyezett a leányka, ha sokáig így tart, még a nyomor is beköszönt hajlékunkba.

— Lásza Erzsike, miért nem hallgat meg engem, jó barátját? Ha nem futna ugy tőlem, ha bizalmas szavaimat legalább mosolygással fogadná én — én szívesen segítenék magukon.

férfi s női készruha éa kelme; fehérnemű, szövött és rövidáru kereskedésében.

Az őszi és téli divatáruk megérkeztek s legdusabb választékban kaphatók

WEISZ REZSŐ

Fűtőzet: PETROSÉNY Barcsay-féle ház — Fűtőzet: Petrosény Guld J. ház — Lupény Salamon-féle ház.

mesíteni, értékesíteni. Mert nagy különbség az, ha egy tehénért 80—100 frtot, vagy 15—20 frtot kap a tenyésztő, mikor ugyan annyi élelmet fogyaszt el egyik, mint a másik. A gondozás az okszerű tenyésztés fáradsága, meghozza gyümölcsét. E tekintetben is a helyhatóság van hivatva czéltudatos intézkedés által a jószágtenyésztés fontos ügyét felkarolni.

Az alkalom meg van. A birtok-elkülönítés tényleg foganatosított. A közös erdő és legelő területek bíróság átadattak a volt jobbágyság, illetőleg azok jogutódinak s a felettes hatóság utasította a községi képviselőtestületet, hogy a vagyon kezelés érdekében sűrűn intézkedjék a birtokossági testület szervezése iránt. Ezen köteleességszerű eljárás folyamán a jószágtenyésztés fontos ügyét is intézkedés körébe vonhatja — s kell, hogy belevonja — a helyhatóság.

Az itteni földmivelő, jószágtenyésztő osztály jó elem; hallgat a jó tanácsra.

Meg kell ismertetni vele a javára szolgáló intézkedéseket. Ki kell emelni megszokott, tapasztalásból s nem csak magának, hanem a köznek is javára munkálkodandó.

Az 1894. évi XII. t.-cz. és az ennek végrehajtására vonatkozólag kiadott földmivelésügyi minisiteri rendelet megjelöli az iránt, mely a jószágtenyésztés a közlegelők hasznosítása érdekében követendő. Minden egyes vidék érdekében törvényt alkotni nem lehet, de a meglevő törvény korlátai között alkotható oly statútum, mely törvény erővel birand, tehát kötelező erejű, rendelkezései végrehajthatók.

Ebben a szabályrendeletben gondoskodni kell az itt érintett bajok szanálásáról.

A Zsilvölgy meg van áldva a termé-

szet gazdag kincseivel. A föld mélyéből derék bányászaink az emberiség közjára kiaknázzák a fekete gyémántot s évenként millió és millió frt foly közénk az elszállított szén árában. A virágzó iparvállalatok roppant értékű faanyagot exportálnak. Egyedül a föld felületének hozama veszedelmes el majd nem értéktelenül, földünk termőképessége nem használatk ki ok-szerűen. Ez az oka öslakosaink szegénységének.

Legközelebb egybe fog hivatni a volt urbéres közönség szervezkedés végett, hogy megalkossa statútumát. — Ők nem képesek felfogni a törvény intenczióját, nem állanak a képességnek azon fokán, hogy anyagi előnyük fejlesztésére alkalmas statútumot alkothassanak. Legyenek segítségükre az erre hivatottak.

Az erdélyi püspök bérma-utja.

Mint már jeleztük, gróf Majláth Gusztáv Károly püspök f. hó 9-én a délutáni vonattal távozott körünkől s fél 6 órakor érkezett Lupénybe, hol a pályaudvaron Szalánczy Elemér diszmagyarban a következő beszéddel üdvözölte:

Nagyméltósági Püspök Ur!

Kegyelmes Urunk!

A midőn nagyméltóságod minket becses megjelenésével kitüntetni szives volt; örömmel seregünk, vallás és nemzetiségi különbség nélkül nagyméltóságod fogadtatására, hogy mindnyájan egy szívvel egy lélekkel: „ave, salve, valet” mondassunk! Örömmel seregünk, mert tudjuk, hogy nagyméltóságod a béke olaj-ága és a vallás vigaszával lép körünkbe!

A midőn tehát e község r. kath. hívei részéről üdvözlőlni van szerencsém kívánom, hogy Isten; a haza és vallásunk javára sokáig éltesse! Eljen!

Mire a püspök megköszönte a szíves fogadtatást s a nagyszámban megjelent közönség lelkes éljenzése között a reáért fogatra szállt s a fogatok hosszú sora által kísérve a templomba hajtatott, hol rövid ájtatosságot

— Hát barátsága!? szölt az ur izgatott hangon, kit a lányka tiszta gyanutlan lelke megzavart teljesen. — nem volna-e viszonzás bármennyi szíveségért?

— A barátság?... Az én barátságom? tűnődött Erzsike; keze remegett, pedig már nem is félt tőle annyira. Nem tudta felfogni a „barátság” jelentését, nem értette a köteleességeket, a melyek a „barátsággal” együtt járnak. Nem tudta... sok mindent nem tudott.

Haza értek. Az öreg a biztos siker reményével bucsuzott a naiv lánytól. Elváltak. Erzsike pillanatra megállott a lépcsőházban. Arczán ült az ártatlanság zománca, de az annyira hangszírozott barátság mégis feltűnt neki.

Mintha ez az egyetlen szó lelkének harmóniáját is megzavarta volna... Kezdt valami szokatlant keresni az öreg beszédében.

Ez alatt édes anyja türelmetlenül hánykódott ágyában, várta Erzsikét. Tekintete révedezett, belehalt a sápadó gyertya-fénybe, mely lobogásával a szegényes butorok árnyalakjait kergette ide-oda.

Az ajtó megnyílt. Mintha most is remegne egész testében Erzsike, anyja észrevette a változást s aggodó lelke rosszat gyanított.

A lányka leült anyja ágya szélére s ártatlan naiv tudatlansággal kezdte elmesélni a a házi ur kérését.

A beteg nő a beszédre mindinkább figyel-

végezte megáldotta hivat, kiknek tudomására hozta itt időzése alatt apostoli működésének sorrendjét s lakására a plebániára, tért hol a tisztelgéseket fogadta. Általában jól eső hatással volt a lupényi izraeliták tisztelgése, kiket a dévai főrabbi vezetett a püspök elé, kit szépen előadott, magas szárnyalású beszéddel üdvözölt, mire a püspök szintén gyönyörű beszéddel válaszolt.

Fsti fél 8 órakor harsogó zeneszóval a püspök lakása elé vonult 200 fáklya messze világító fénye mellett lupény lakossága, hol Szalánczy Zoltán szépen előadott következő beszéddel üdvözölte:

Nagyméltósági Püspök Ur!

Kegyelmes Urunk!

Ha visszatekintünk hazánk ezer éves történetén, annak szinte minden lapja fényes tanúsága egyház-nagyaink mély vallásosággal párosult hazaszeretetről. — fényes tanúsága, hogy nemcsak szóval, de tettel, sőt életükkel is áldoztak a haza jólété, a haza felvirágzásáért!

Nagyméltósági Püspök Ur! Lehet-e akkor csodálni, ha a nép a multon és jelenen alapuló végtelen szeretettel ragaszkodik püspökeihez, ragaszkodik papjaihoz!?

És e szeretet apróléki fiura, fiuról unokára öröklőve, eljutott mi hozzánk is!... E szeretet, e ragaszkodás vezette az itt élő r. kath. híveket Nagyméltóságod kegyes színe elé, hogy nyíltan tolmácsolja és jelezze a fiú vonalmát atyjához.

Első alkalma nyílt az itt élő r. kath. hívek egyházmegyéjük fejét körükbe üdvözölni és ez első alkalom is kitörülhetlenül lesz mindnyájuk szívébe vésvé, mert a létért való küzdelemben az élet terhes gondjai között, egyedüli erősségünk, egyedüli vigaszunk vallásunk; és a vallás vigaszával lépett nagyméltóságod is körünkbe.

Mint a nyáj pásztora körül, úgy csoportosulunk mi is Nagyméltóságod személye és vezérszemle körül, kérve erősítse hivat a vallás szeretetében, — erősítse haza szeretetében — hogy e két erőnnel ékesítve, népünk a valódi boldogság útján haladhasson!

És amidőn Nagyméltóságod nagynevű elődeire is hivatkozva itt megjelentünk, kérjük részteret hivat atyai szeretetében fogadja szeretetét nyilvánulását kegyesen, mert hisz mindnyájan Nagyméltóságod személyéhez vonzódunk akkor, a midőn azt kívánjuk, hogy Isten az egyház és haza javára sokáig éltesse! Eljen!

mes lett. Halotta már a házi ur örökletes szerelmét, melylyel a fiatal lányokat üldözi.

Erzsike folytatta:

... Barátságomért — oltalmát, segítségét... mindenét ígerte.

— Az Istenért lányom, tudod mit beszélsz?! Tudod, mi az a barátság?! — Magához vonta a megrémült gyermeket, szorította kebléhez, mintha már ragadni akarná arra az útra, honnan az ártatlan boldogsághoz visszatérni — olyan nehéz... — Barátságodért?! Nevetett az anya fájdalmában — nem leányom — becsületedért, tiszta anyagi szívedért... oltalmát! Oh én szerencsétlen!

... A tiszta lélekről, mely harmatos, üde, mint az erdő érintetlen virága, az első rázkódás lesepri a hitnek, bizalomnak harmatcseppjét.

Öntudatra ébredt Erzsike is... megzavart lelkében kínos sejtésekkel borult anyja keblére s görcsösen fonta át nyakát karjaival.

Zokogtak mind ketten. S milyen jól esett a köny, mely a bánat és öröm vegyült könye volt... az anyai szív betakarhatta szeretetével a női léleknek — Erzsike lelkének — legérzékenyebb részét: tisztaságát...

Bucsy István.

Erzsike nem értette, mit akar mondani az öreg; de érezte, látta szemeinek megtört fénnyéből, hogy kerülni kell őt, óvakodni kell tőle.

Romlatlan szíve azonban a gyanúnak halvány árnyékát sem tűrte önmagán.

Kedélyvilága sokkal tisztább, üdőbb volt, semhogy világosan tudott volna olvasni az öreg homályos szavaiból.

Ez alatt a házi ur folytatta: Erzsike hallgatott.

— Egy barátságos kézsorítás — kedves Erzsike, csak egy biztató „igen” és ott volna, rendelkezésükre állana Péterfy ház tulajdonos...

— De hát mit kívánna mind ezért; igazán halásabbnak kellene lenni, de nem tudom, mivel...

Az öreg areza — még a félhomályban is lehetett látni — Erzsike szavaira fellángolt. Megállt az út közepén, megfogta a kis leány kezét és folytatta:

— Csak egyet kívánnék magától... Fogadná el barátságom... ténne boldoggá... Félkeresne olykor, én is fel magát, elmondanók egymásnak örömeiket, bánatunkat — s én aztán segítsek magukon...

A lányka gyerekes ártatlansággal nézett az öreg szeme közé, mintha kérdezte volna:

— De hát viszonzás nélkül?

Mire a püspök hangsúlyozta, hogy ő a szeretetet, a békét hirdetni jött s ezen erények gyakorlására buzdítva hivatott s a megjelenteket a tisztelgést megköszönte és a sokaság a Rákóczy-induló lelkesítő hangjai mellett elvonult.

Folyó hó 10-én fényes segédlettel a püspök szent misét mondott, mely után Buday János lupényi plebános tartott áhitattal hallgatott remek alkalmi egyházi szónoklatot. Majd a püspök beszélt a nála megszokott közvetlenséggel, szívből jövő és szívhez szóló bensőséggel s kiosztá hiveinek a bérmeálas szentségét. Délben a kaszinó termében a püspök tiszteletére rendezett ebédre 40-en vettek részt. A felköszöntések sorát Janza Vazul szolgabíró a következő beszéddel nyitotta meg:

Méltóságos Püspök Ur!

Mélyen tisztelt asztali kör.

Ugyan tudomásom van, hogy Méltóságod hivatalos körútjában a felköszöntöket nem óhajta, de kegyes engedelmeivel: — nulla regula sine exceptione. — s e kivételt méltóságod iránt érzett mély tisztelem indokolja: midőn leltem sugallat szörlására kész.

Megnyerő, lebilincselő megjelenése, elragadó ékes szörlása, magas műveltsége, bámulatos mély tudományossága, békés irányú törekvése mind megannyi jellemző tényezők, melyek előtt nem csak hitbuzgó hievei hajolnak meg, hanem a többi felekezetek is elfogulatlan s önzetlen elismeréssel hódolnak.

En mint görög szertartású, de igaz magyar érzelmű s lelkiéletű katolikus Méltóságodat mint törhetlen, hitű s bölcs főpásztort s fenkölt szellemű egyházfejedelmet üdvözölve — azt hiszem, hogy mindannyiunk nevében — lelkiünkben kívánom, hogy Méltóságod boldogan és magasztos hivatásának sokáig éljen.

Utánna a püspök emelkedett fel kijelentvén, hogy apostoli útjában naponként többször kell beszédeket tartania s ez okból a pohárköszöntések nem óhajta, azonban a tapasztalt szívéllyesség fényes fogadtatás és az elhangzott felköszöntés hatása alatt poharat emel s élteté hieveit és a bányatársulatot. Majd Szalánczy Zoltán a bányatársulat nevében a püspököt, János római. kath. esperes Janza Vazul szolgabíró és a jegyzőt Szalánczy Elemért, ez pedig Mattyasovszky vulkáni jegyzőt éltette.

Estebéd után a püspök visszatért vonattal Petrosénybe s 11-én a délelőtti folyamán újból megérkezett a szent. Ferencz rendi nővérek tanintézetét, hol a gyermekek felelete, illetudása, fegyelmezettsége a tapasztalt rend s mintaszerű tisztaság és helyes oktatás-irány fölött teljes megelégedésének adott kifejezést. Majd látogatásokat tett Andreics bányaigazgatónál (kinél 8-án ebédre is volt) Róth Flóris főmérnök s egyh. gondnoknál és Tribusz Antal kincstári képviselőnél s Janza V. szolgabírónál.

Délután ajtatosságot végzett a templomban mely után a felebarátai szeretetről tartott gyönyörű szónoklatával a nagyszámú hallgatóságot valóságos elragadta, majd kijelentette, hogy a szeretet Istenének dicsőségére s püspöki látogatásának emlékére a templom számára egy nagyobb képet fog festetni. A fél 6 órai vonattal távozott körünkől az a megszerett egyházfejedelem, a kitől — bár Lupényból visszatérőjeve incognitó időzött köztünk — a bányaigazgató s tisztikara, az egyháztanács, a szolgabíró, a községi előjáróság, a hieve s lakosok számai a ragaszkodás a szeretet felismerhetlen megnyilatkozásával bucsuztak el a pályaudvaron.

Utóhang a püspök látogatása alkalmából.

Közismert tény az, hogy vármegyénkben mindenütt impozans tünetéssel fogadtattott gr. Majláth Gusztáv Károly erdélyi püspök. Az is tény, hogy magas műveltsége, megnyerő szívéllyes modora, rokonszenves egyénisége egész lényét visszatükröz s a szeretetet hirdető tanításai megnyerték azokat is, kik némi tartózkodással fogadták a lapok híreszteléseinek hatása alatt.

Lapunk egyik hitfelekezet érdekét sem szolgálja külön, de hivatását kötelességszerűleg teljesíti, midőn a hit, vagy közélet terén előforduló eseményeket híven ismerteti. Természetes, hogy egy egyháznagy, egy gazdag főúr, erdélyi római. kath. hieveinek kormányzója, a törvényhozó testület főrendiháza tagjának látogatása vidékünkön rendkívüli esemény lévén, arról részletes tudósítást adni hírlapírói kötelesség.

Hogy nem kis jelentőségű esemény a püspöki látogatás: igazolja azon körülmény is, hogy Dr. Pándy ügyvéd törvényhatósági bizottsági tag a folyó hó 14-én Déván tartott vármegyei közgyűlésen interpellációt intézett a tárgysorozat megkezdése előtt br. Szentkereszthy György főispánhoz az iránt, hogy mi okból távolították el a püspök fogadása alkalmából emelt diadalív és miért vonattak be a zászlók közvetlen a bevonulás előtt: minthogy a fővárosi lapok közlése szerint ez egyenesen a főispán rendelkezésére történt.

A főispán azon megjegyzéssel, hogy a püspöki látogatás nem közigazgatási actus, tehát a törvényhatósági közgyűlés mint közigazgatási hatóság fóruma előtt tanácskozás s döntés tárgyát sem képezheti; a válaszadást megtagadta s az ügyet tárgyalni nem engedte.

Ez a száraz tény.

Arra nézve, hogy a diadalív s diszitmények miért távolították el közvetlenül a püspök bevonulása előtt, illetékes helyről vett információ szerint azon körülmény szolgáltatott okot, hogy a püspök — időközi megállapodás szerint — nem azon utcán vonult be, ahol a diadal-kapu felállították.

Egyébként abból, hogy Janza Vazul szolgabíró az alispán utasítása folytán a petrosényi járás területére érkezett püspököt a következő beszéddel üdvözölte Krivádián:

Méltóságos Püspök Ur!

Különös megtisztelő kötelességemnek tartom méltóságodat a petrosényi járás területén üdvözölni, engedje meg Méltóságod, hogy itteni időzése alatt békés irányú törekvéseiben támogatással rendelkezésére legyek;

valamint abból, hogy Hollaki Arthur alispán is jelezte idejüvetelét a püspöki látogatás alkalmából s e szándékában a megyei közgyűlés ügyeinek előkészítése akadályozta; végül abból, hogy a községi helyhatóságok mindenütt tisztelegtek a püspöknek; azt lehet egész indokoltan következtetni, hogy a vármegyei, a járási és községi hatóságok felsőbb rendezetlenné voltak tartózkodó magatartásra utasítva.

UJDONSÁGOK.

— Személyi hír. dr. Schulek Jenő bányarvos s társas életünk egyik közkedveltségű s kiváló tagja a napokban jeles sikerrel letette Budapesten a közigazgatási tisztviselői orvosi vizsgát s ezzel újabb bizonyítékát adá eddig is méltánylással elismert szakképzettségének.

— A jövő világító anyaga. Az egész művelt világot érdekli, reánk nézve pedig annál nagyobb fontosságú az acetylen-gáz gyártása, mert a gyár itt nálunk fog létesíteni. Jeleztük már annak idején, hogy a részvénytársaság a Zsilviz használati jogot megnyerte s a földtulajdonosoktól a szükséges területet megvásárolta. A calcium-carbid gyár részvénytársaság előbb 4000 drb. 100 ftos részvényt alakult meg, most azonban 4000 drb. 110 ftos névértékű részvény kibocsátásával a részvénytőké 1.000.000 ft-ra felemlte, minthogy két gyárat fog felállítani és pedig egyet Ausztriában, mely naponként 8000 klgrm és egyet itt nálunk, mely naponként 12000 klgrm világító anyagot fog előállítani. Részvényjegyzékek elfogadtatnak: Budapesten az Acetylen-gáz Részvénytársaság által, Andrassy-ut 1. sz. a. Temesvárt: a Temesvári Agrár Takarékpénztár; Szegeden a Szegedi Kereskedelmi és Iparbank; Cegléden: a Ceglédi Kereskedelmi és Iparbank; Mezőtúron: a Mezőtúri Takarékpénztár által f. évi ektóber hó 18-tól 20-án d. u. 6 óráig. Részvényjegyzéskor készpénzben, vagy forgalmi értékkel bíró értékpapirokban 30 ft. lefizetendő, mely összeg 8 nap alatt részvényenként 60 ft-ra kiegészítendő; az 50 ft hátralék pedig 3% kamattal együtt f. é. november hó végeig fizetendő le. Az acetylen gyártáshoz használandó szén és mész a gyár közvetlen közelében van s miután a hajerót a Zsilviz szolgáltatja, a világító gáz oly jutányosan állítható elő, hogy szakértők állítása szerint ez lesz a legolcsóbb világító anyag s amellet egészen nappali világosságot ad és világító ereje intenzívebb a villanyénál. Szállítása, kezelése és használása is igen egyszerű: Por alakban állítatják elő, kókorsókban zárva szállítatják s használat előtt vizet kell ráönteni, mire megkezdődik a vegyi processzus s az ekként fejlődött gázt — mely nem robban és nem veszélyes — ön vagy más csövön oda lehet vezetni, ahol kell a vékony nyíláson kiömlő gáz — melynek szaga nincsen — s világossága szinte jól esik a szemnek. Ez az újabb iparvállalat, nagy mérvben lesz hivatva emelni Petrosény jelentőségét és forgalmát.

— Merénylő suhancz Vulkánban. Esemény jegyzéket lehetne vezetni azokról a vöregzések, merényletekről, melyek vidékünkön napirinden vannak. Legutóbb Barf János vulkáni bányafelügyelő a keskeny vágányú Ióvasnti töltésen ment haza lakására, utközben Deicza Ilie 18 éves suhancz, a kit Barf ismert, hozzá-szegődött s a hol a töltés legmagasabb volt a gyanutlanul haladó b. felügyelőt Deicza a mélységbe lökte s mire a gaz-ficzkó odaért Barf már talpon volt, mit látva Deicza neki rohan s súlyos botjával erős ütést mért annak fejére s látván, hogy nem esett el — tovább futott. Az eset bejelentetett a fenytő bíróságnak.

— Russ Valentin estendén ment haza Petrosényből Livazényi lakására; melyhez közel 3 ismeretlen román atyafi előbb kövekkel dobálta, majd utját állta, de látván az orv. támadók, hogy Rusz haza ért, — elfutottak — A tetteseket még nem sikerült kipuhatolni.

— Demeter Károly segesvári ács-legény f. hó 14-én jött ki a dévai köz-kórházból s egyenesen Petrosénybe sietett, tudván, hogy hon hagyott kedvese itt más szerencsést boldogít szerelmével. Meg is találta a hűtlen nőt pnteken reggel a piacon és mint sebzett oroszán rohanat rá, majd töltött forgó pisztolyát akarta rá el sütni, midőn a mi derék Aronunk ügyesen lefegyverezte, mielőtt emberben vagy lóban kárt tehetett volna s bekísérte a szolgabírószáchoz. Ez a skandalozus eset nagy esődületet okozott a heti piacon.

— A Petrosényi és Vidéki Hitelszövetkezet f. hó 10-én délután 3 órakor Ullmann Lipót elnöklete alatt ülést tartott, melyen az elnök bejelentette, hogy a tervezett takarékpénztár részvényeire csak 173 jegyzés történt s így ez időszert a pénztintézet nem alakult meg. Egyben határozatilag kimondotta a köz-

gyűlés, hogy a hitelszövetkezet részvényeire befizetett összeg f. hó 25-étől kezdve Grosz Hermannal felvehető, ki mellé bizalmi férfiakul Joanovics János és Schäffer Mihály kiküldettek. Az eddig felmerült költségek fedezésére részvényenként 9 kr. vonatik le. Az iparosok körében életrevaló s céltudatos mozgalom indult meg a hitelszövetkezet létrehozása érdekében.

Ellenőrzési szemlék A közös hadsereg ellenőrzési szemléjén Petrosényben október hó 17-én a petrosényi körjegyzőség területén tartózkodó s 18-án a petrillai és vulkáni körjegyzőség területén tartózkodó védőkötelesek tartoznak jelentkezni. A népfelkeléshez tartozó egyének ellenőrzési szemléje Lupényben október október hó 21-én tartatik meg, hol a vulkáni körjegyzőség területén lakó népfelkelők s Petrosényben pedig október hó 22-én fog megtartatni, hol a petrillai és petrosényi körjegyzőség népfelkelői tartoznak jelentkezni.

A polgári olvasó kör választmánya f. hó 13-án tartott ülésében elhatározta, hogy minden második szombaton vacsora és táncszal egybekötött estélyt rendez. Az első jour fix f. hó 23-án lesz, melyre a tagok családjaikkal meghivatnak s a tagoknak joguk van vendégeket is bevezetni. Az estélyek rendezésére vigalmi bizottság választatott. Minden szombaton valódi tiszai hal-paprikást készít valódi alföldi szakács. A f. hó 10. és 15-én kitűnően sikerült halpaprikás vacsora a résztvevők osztatlan tetszése és elismerésével találkozott, meg a turós csusza is. Ugyanekkor a f. hó 13-iki választmányi ülésen újabb 8 tag felvételre s az egylet buzgó elnöke Marek Mór 100. Kirchberger állomásfőnök 2, Pick Samu 4 és Kriszán György 1 kötet könyvet ajándékoztak a kör könyvtárának.

A hátszeg-karánsebesi vasút építés költségeihez 63.000 forinttal járul Hunyadvármegye. Ezen összeget oly feltétellel szavazta meg a vármegye, ha a folyó év végeig a vasút kiépítették. A legutóbbi törv. hat. közgyűlés az érdekeltség kérelméhez képest elhatározta, hogy ajánlatát még két évig fentartja. Ezen idő alatt tehát a vasút ki fog építtetni.

Hunyadvármegyei községi és körjegyzők az iránt folyamodtak volt a m. kir. belügyminiszterhez, hogy a millenáris év a nyugdíj jogosultságra nézve két, illetőleg három évnél számíttassék. A minister ezen kérelemnek nem adott helyt azon indokból, mert az idősebb jegyzők nyugdíjaztatásukat tömegesen kérik, mi által a nyugdíj-alap túlterhelhetnének. Mint értesülünk, az érdekeltek jegyzők újabb felterjesztést intéznek ez ügyben a ministerhez.

Czirkusz. Dimitriusz H. György lovarátsulata f. hó 16-án ideérkezett s még ugyanazon este fél 8 órakor megkezdte jól szervezett társulatával, hosszabb időre tervezett előadásait.

Halál az utcán. E hó 16-án egy 34—35 éves, lengyel vagy tót napszámos a szolgabírói hivataltól 50—60 lépésvyre a pályatest mellett halva találtatott. Eddig csak az volt megállapítható, hogy Vulkánban a bányánál dolgozott s az iskronyi bíró mint beteget szekérrel hozta ide. Személy azonosságának megállapítása és a halál okának kipuhatolása iránt az eljárás megindított.

Dr. Huszár és Wellner fogorvosok f. hó végeig községünkben maradnak, mit a fogbajban szenvedők bizonyára örömdetes tudomásul vesznek; mert a kik segélyüket itt eddig igénybe vették, a legnagyobb elismeréssel vannak működésük iránt. Lapunkban közölt hirdetésüket ajánljuk a t. közönség figyelmébe.

VASUTI MENETREND.

Petrosényből indul

Piski felé: éjjel 12⁰¹, regg. 6¹⁰, d. e. 11²⁵, d. u. 5²⁵.

Piskire érkezik: regg. 4²⁵, d. e. 10³³, d. u. 3²⁴ este 8⁴⁵.

Piskiről indul

Arad—Budapest felé: d. u. 4¹⁰, este 10³⁵, este 5⁰⁷*, este 6⁰⁵, csak Aradig regg. 6¹⁰

Tövis felé: d. e. 11¹¹, regg. 5⁴⁶, este 10¹⁸*, este 9²⁴.

V.-Hunyad felé: regg. 4⁵⁰, d. e. 10²⁵, d. u. 3¹⁰ este 8³⁴.

Petrosényből indul

Lupény felé: regg. 5¹⁴, d. u. 4⁰⁴, d. e. 10²⁰.

Petrosénybe érkezik.

Piski felől: regg. 4³⁰, 9este 0⁵, d. u. 3⁴⁰ d. e. 9⁵⁵.

Lupény felől: este 8⁴⁰, d. e. 9¹⁵, d. u. 4⁵⁴.

A *-gal jelöltek gyorsvonatok.

4394/896. tkkvi sz.

Árverési hirdetményi kivonat.

A hátszegi kir. járásbíró, mint telekkönyvi hatóság Mihaila Dán I. George Dr. Rosenberg Ignác ügyvéd által képviselt végrehajthatónak Dregán petrillai lakos végrehajtást szenvedő elleni ügyében közhírré teszi, hogy végrehajthatónak 160 frt tőke, ennek 1895. évi január hó 1-ső napjától járó 6% kamatai 34 frt 70 kr. eddigi megállapított per és végrehajtási, valamint a jelenlegi 7 frt 50 kr. és a még felmerülő költségek iránti követelesének, valamint Mihaila Gyorgyéné szül. Uletz Burdea Mária csatlakozott végrehajthatónak 90 frt tőke, ennek 1895. január 1-től járó 6% kamatai 33 frt 90 kr. eddigi költségek iránti követelesének kielégítése végett Dregán Dumitru végrehajtást szenvedőnek a dévai kir. törvényszék (puji kir. járásbíró) területéhez tartozó Petrilla községi 676. számú tjkben A + 1—5 rend számú Dregán Dumitru nevén álló egész ingatlanokat rendszámonkénti részletekben az egyidejűleg kibocsátott árverési feltételekben részletezett összesen 591 frtot tevő kikiáltási árban az 1897. évi november hó 3-ik napján d. e. 10 órakor Petrilla községének előjárója házában megtartandó nyilvános árverésen a legtöbbet ígérőnek esetleg a kikiáltási áron alul is elfogja adatni.

Árverelni szándékozók tartoznak bánatpénzt az ingatlanok kikiáltási árának 10%-át készpénzben vagy ovadékképes értékpapírban a kiküldött kezéhez letenni, avagy annak előzetes birói letétbe helyezését tanúsító szabályezérü elismervényt átszolgáltatni.

Vevő köteles a vételár fele részét az árverés jogerőre emelkedése napjától számítandó 30 nap alatt a másik fele részét ugyanazon naptól számítandó 60 nap alatt az árverés napjától járó 6% kamataival szabályszerű letéti kérvény mellett a hátszegi kir. adóhivatal, mint birói letéti pénztárhoz befizetni.

A bánatpénz az utolsó részletbe fog beszámíttatni.

A kir. bíróság mint telekkvi hatóság Hátszegen, 1897. június 25-én.

Savu, kir. albiró.

4051 tkvi sz.
896.

Árverési hirdetményi kivonat.

A hátszegi kir. járásbíró, mint telekkönyvi hatóság Zselduzser Áron o. brettei lakos, Dr. Nagy Ignác ügyvéd által képviselt végrehajthatónak Kocsoba Aniska szül. Árimie Szimionné o. brettei lakos végrehajtást szenvedő elleni ügyében közhírré teszi, hogy végrehajthatónak 50 frt tőke, ennek 1885. évi január hó 1-ső napjától járó 6 százalékos kamatai 29 frt 61 kr. eddigi megállapított per és végrehajtási valamint a jelenlegi 9 frt 50 kr. és a még felmerülő költségek iránti követelesének kielégítése végett Kocsoba Aniska férj. Árimie Szimionné o. brettei lakos végrehajtást szenvedőnek a dévi kir. törvényszék (hátszegi kir. járásbíró) területéhez tartozó Magyar Brette községi 6. számú tjkben A + 3—4 sz. ingatlanokból B. 3. 9. és 10. alatti 12/16 rész illetőségét, tehát az-egész ingatlanok 3/4 részét rendszámonkénti részletekben az egyidejűleg kibocsátott árverési feltételekben részletezett összesen 838 forint 50 krt tevő kikiáltási árban az 1897. évi november hó 31-ik napjának d. e. 10 órakor M.-Brette községének előjárója házában megtartandó nyilvános árverésen a legtöbbet ígérőnek esetleg e kikiáltási áron alul is elfogja adatni.

Árverelni szándékozók tartoznak bánatpénzt az ingatlan kikiáltási árának 10%-át készpénzben vagy ovadékképes értékpapírban a kiküldött kezéhez letenni, avagy annak előzetes birói letétbe helyezését tanúsító szabályszerű elismervényt átszolgáltatni.

Vevő köteles a vételár felerészét az árverés jogerőre emelkedése napjától számítandó 30 nap alatt, a másik fele részét ugyanazon naptól számítandó 60 nap alatt, az árverés napjától járó 6% kamataival, szabályszerű letéti kérvény mellett a hátszegi kir. adóhivatal mint airoi letéti pénztárhoz befizetni.

A bánatpénz az utolsó részletbe fog beszámíttatni.

Hátszegen, 1897. évi június hó 23-án.

A kir. járásbíró, mint tkvi hatóság.

Savu, kir. albiró.

DR. HUSZÁR és WELLNER

FOGGYÓGYÁSZATI MŰTERME

PETROSÉNY, Barcsay-féle szálloda 2. sz.

Alulírottak tisztelettel adjuk b. tudomására a n. é. közönségnek, hogy szeptember 20. óta fenálló ideiglenes foggyógyászati műtermünkben,

még november hó 1-éig rendelünk.

Műfogak szájpaddás nélkül. A fogászat legujabb vívmánya, mely a szájbán semmi kellemetlenséget nem okoz.

Műfogak légnymásra.

Aranyban és celluloidban.

PLOMBIRÓZÁS ARANY-, EZÜST-, PLATINA ÉS ÜVEGCEL.

FOGHÚZÁS TELJESEN FÁJDALOM

OKOZÁS NÉLKÜL.

Tudatjuk egyben, hogy évenként legálabb háromszor tiszteletünket tesszük, a mikor is minden esetleges javítást díjmentesen eszközölünk.

Jutányos árak! — Rendelés egész nap.

Nyomatott Figuli Antal gyorsajátján.